

ת"פ (ירושלים) 1996-10-23 - מדינת ישראל נ' גולן פנחס

ת"פ (ירושלים) 1996-10-23 - מדינת ישראל נ' גולן פנחס מחוזי ירושלים

ת"פ (ירושלים) 1996-10-23

מדינת ישראל

ע"י פרקליטות מחוז ירושלים

עו"ד ר' ברא"ס

נגד

גולן פנחס

בית המשפט המחוזי בירושלים

[18.09.2024]

כבוד השופט אוהד גורדון

ע"י ב"כ עו"ד מ' רגב

גזר דין

רקע

1. כתב האישום בהליך זה הוגש בדצמבר 2023. לאחר הליך מוקד וישיבה מקדמית, ביום 18.6.24, החל הליך הבאת הראיות ונשמעו עדות המתלונן ועדותו של איש משטרה. בדיון ביום 2.7.24 נשמעו עדותו של עד ראיה ועדות חוקר. בתום הפסקה, הגיעו הצדדים להסכמות. לפיהן, כתב האישום תוקן והנאשם הודה בו והורשע בעבירות הבאות: ניסיון שוד בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 403 סיפא לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"), גרימת חבלה חמורה, לפי סעיף 333 לחוק העונשין, וגרימת פגיעה, לפי סעיף 334 לחוק העונשין. לא גובשו הסכמות לעניין העונש.

2. על פי העובדות בהן הודה הנאשם, ביום 8.10.23 בשעה 04:40 לפנות בוקר לערך שהה נ' מ' (להלן: "המתלונן") ברכבו, בטרמפיאדה שבשדרות בן גוריון בירושלים. הנאשם ניגש לרכב וביקש מהמתלונן סיגריה, המתלונן השיב כי אין לו סיגריה וסגר את חלון הרכב. הנאשם, בתגובה, החל לחבוט בחלון הרכב באמצעות בקבוק בירה שהיה בידו. המתלונן, שחשש כי החלון יישבר, יצא אל הנאשם. עם יציאתו מהרכב אמר הנאשם למתלונן "זה שוד" ודרש את כספו. המתלונן סירב לתת לנאשם את כספו ותכנן לשוב לרכבו אך הנאשם מנע זאת ממנו בכך שהיכה בראשו באמצעות בקבוק הבירה.

המתלונן התחנן לנאשם שיחדל ממעשיו אך הנאשם המשיך לתקוף את המתלונן באגרופיו, אמר לו כי מדובר בשוד ודרש את כספו. המתלונן החזיק את הטלפון הסלולרי שלו בידו כדי להתקשר למשטרה, והנאשם חטף את מכשיר הסלולר והחזיקו מאחורי גבו. הנאשם לא קיבל את כספו של המתלונן. כשהגיעה למקום נידת משטרה, עם ירידת שוטר מהניידת לכיוון הנאשם, השיב הנאשם את הטלפון למתלונן.

כתוצאה ממעשי הנאשם נגרמו למתלונן חבלה באפו, שריטה מאחורי אוזן שמאל ושבר בארובת העין משמאל.

ראיות לעונש ותסקיר שירות המבחן

3. לפי תדפיס מידע פלילי שהציגה המאשימה (עת/1), לחובת הנאשם הרשעות קודמות בעבירות אלימות, רכוש, הונאה וסמים, בשבעה הליכים, שהאחרונים בהם הסתיימו ב-2017. באותה שנה הורשע הנאשם בעבירות של פגיעה או חבלה זדונית שלא כדין והחזקת סכין, ונדון לארבע שנות מאסר ולמאסר על תנאי בן שנתיים, שלא יעבור עבירת אלימות מסוג פשע במשך שלוש שנים משחרורו. זאת לצד עונשים נוספים. עוד באותה שנה ובהליכים אחרים נדון הנאשם לשנת מאסר ולעונשים נוספים בגין עבירות סמים (לרבות סחר בהם) משנת 2009; לחודשיים במאסר בגין תקיפת עובד ציבור; ולמאסר מותנה והתחייבות בשני הליכים שונים שעסקו בגניבה, גניבת כרטיס חיוב והונאה בכרטיס חיוב (עבירות משנת 2012 ומשנת 2013). בשני הליכים בשנת 2016 נדון למאסר מותנה, קנס ופיצוי בגין גניבה והיזק לרכוש (עבירות מ-2012); ולחודשיים במאסר ולענישה נלווית בגין עבירות של החזקת סכין ופריצה לרכב, שבוצעו בשנת 2014.

4. תסקיר שירות המבחן הוגש ביום 11.8.24. הוצגו בו נסיבותיו האישיות של הנאשם, שהוא בן 36, רווק ללא ילדים והשתחרר ממאסרו האחרון בדצמבר 2022. הנאשם מסר שטרם מעצרו עבד במשלוחים ונקלע לחובות עקב קנסות שלא שולמו. הוצגו גם מהלך חיים מורכב של הנאשם, לרבות מעבר בין מסגרות לימוד ונסיבות משפחתיות מורכבות, בהן פטירת אמו של הנאשם לפני כשנה ממחלה ממארת, אלימות שחווה מצד האב ונתק בין הנאשם לבין בני משפחתו. הנאשם מסר שאינו מכור לאלכוהול או סמים ואינו זקוק לטיפול, וצוין שהציג עמדה דומה גם בעבר וכן "ביטויים מהשפה ולחץ" של נזקקות לקהילה טיפולית, ששירות המבחן התרשם כי נוגעים לשיקולי רווח והפסד. עוד נסקרה מעורבותו של הנאשם בפלילים, לגביה הציג גישה מצמצמת תוך האשמת גורמי אכיפת החוק על רקע מוצאו. בנוגע לעבירות מושא הליך זה, טען הנאשם שטרם ביצען שמה הרבה אלכוהול לאחר שנודע לו כי קרוב משפחתו נהרג בפגיעה. הוא הכחיש שניסה לשדוד את המתלונן או תקפו וחבט בחלון הרכב באמצעות בקבוק בירה, וטען שהכה את המתלונן באגרוף מתוך הגנה עצמית וחסך את הטלפון הנייד שלו כדי שלא יצלמו ויכפיש את שמו ברשתות החברתיות. יצוין, כי על רקע דברים אלה בוצע בירור בפתח ישיבת הטיעון לעונש, במסגרתו נמסר כי הנאשם דבק בהודאתו בכתב האישום המתוקן.

שירות המבחן התרשם שהנאשם לא נוטל אחריות על ניסיון השוד, מצמצם מאחריותו ונוטה להשליכה על המתלונן ועל גורמים חיצוניים. על יסוד היכרות השירות עם הנאשם מהליכים קודמים ומחקירת המעצר, צוינו דפוסים אלימים מושרשים המועצמים עקב שתיית אלכוהול, ביצוע עבירות בתחום האלימות למרות ענישה שנגזרה, ומאפייני אישיות הכוללים קושי בוויסות רגשי, נטייה לאימפולסיביות ומערכת ערכית לא מגובשת. לצד גורמי סיכון אלה הוצגו גורמי סיכוי, באמירת הנאשם כי מעת שנעצר ערך חשבון נפש והחליט לנתק את קשריו השליליים. שירות המבחן העריך, כי קיימת רמת סיכון גבוהה לביצוע עבירות דומות בעתיד, ונמנע מהמלצה להאריך את המאסר המותנה. בנוסף המליץ לגזור לנאשם מאסר מותנה והתחייבות כספית, וכן פיצוי למתלונן.

5. הוצגה הצהרת נפגע מאת המתלונן, אשר תיאר את הפגיעה בו כתוצאה מהאירוע. בין היתר מסר על פגיעה נפשית מסוימת כמובא שם, ועל נזקים כלכליים בשל צמצום בהיקף ושעות עבודתו ובטענה שהטלפון הנייד שלו ניזוק. טיעוני הצדדים לעונש

6. המאשימה עמדה על חומרת המעשים והפנתה בין היתר לסמיכות מועד ביצועם לפרוץ המלחמה, לביצוע בשעות הלילה כלפי קרבן מזדמן, ולתקיפה באמצעות בקבוק שעלול להתנפץ, בראש המתלונן, מה שיצר פוטנציאל לפגיעה חמורה מזו שארעה. צוינו חבלות המתלונן והנזקים שנגרמו לו בהפניה להצהרת הנפגע, לרבות פחד בו הוא שרוי מאז האירוע ומצוקה שהביאה אותו לצמצם את עיסוקו. צוינו חומרת עבירת השוד ופגיעתה בערכים המוגנים, והוצגה פסיקה לעונש. נטען שהגם שמדובר בניסיון שוד, השלמתו נמנעה אך בשל התערבות המשטרה, וכי הנאשם הורשע גם בעבירות אלימות וגרם לחבלות חמורות. נטען כי מתחם העונש ההולם צריך לנוע בין 36-72 חודשי מאסר, לצד ענישה נלווית. המאשימה טענה גם כי תסקיר שירות המבחן מלמד שהנאשם לא נוטל אחריות מלאה על מעשיו, על סיכון גבוה להישנות עבירות אלימות, ועל העדר רצון בטיפול. המאשימה הפנתה לעברו הפלילי של הנאשם לרבות עונשי מאסר שריצה, ומאסר מותנה שלא מנע את ביצוע העבירות. בשל כך, התבקש לגזור על הנאשם 5 שנות מאסר, לצד הפעלת המאסר המותנה במצטבר, וכן מאסר מותנה חדש, קנס ופיצוי למתלונן.

7. ההגנה טענה שסמיכות הביצוע לפרוץ המלחמה היא עובדה הפועלת לזכות הנאשם, שהיה נסער ובדרכו למשפחתו בבאר שבע לאחר שקיבל הודעה על כך שקרוב משפחתו נרצח במתקפת ארגון הטרור. נטען כי האירוע לא היה מכוון והחל באקראי כשהנאשם היה בדרכו וירד ממונית עם תיקים, וכתוצר של דינמיקה לא קצרה בינו לבין המתלונן אשר הלכה והסלימה עד לחילופי מהלומות. נטען כי ההליך התמקד מלכתחילה בטענת לחטיפת הטלפון כמעשה שוד, מה שהופרך במסגרת הסדר הטיעון שמתרכז באמרה של דרישת הכסף. עוד נטען כי מדובר באירוע ברף חומרה נמוך, וכי למתלונן הייתה תרומה ניכרת לאירוע בכך שרכן לעבר הנאשם, סטר לנאשם שתקף חזרה, ולא ניצל הזדמנויות לנתק מגע או לצעוק לעזרה אלא בחר להתעמת עם הנאשם. לצד זה נטען, שהנאשם היה בגילופין באירוע וכן בשלב החקירה, ושבישיח עם השוטרים ובדבריו בחקירה ניכר כי הנאשם סבר שדובר באירוע שגלש מעבר לפרופורציה, הגם שהבין את חומרת מעשיו ולקח אחריות. בנוסף, נטען שלא נגרם נזק חמור לרכוש, כי החבלה היא מינורית, וכי תצהיר נפגע העבירה מופרז ולא נתמך באסמכתאות או בחוות דעת.

8. גם ההגנה הציגה פסיקה לתמיכה בטענותיה לעונש, וטענה כי זו מציגה קנה מידה עונשי מקל מזה שנטען בידי המאשימה. הוצגו נסיבותיו האישיות של הנאשם כעולה מתסקיר שירות המבחן, בהדגשת הקשיים שחווה במהלך חייו וגדילתו כבן העדה האתיופית, ותקופות שריצה במאסר. נטען כי הנאשם טופל וכן חזר וביקש להשתלב בטיפול תוך ניתוק מגורמי סיכון, וכי נטל אחריות שלמה למעשים מושא הליך זה תוך הבעת חרטה כבר בעימות מול המתלונן. צוינו גם הודאתו והחיסכון במשאבים ובזמן, חלוף הזמן מהאירוע, וההשלכות הקשות של האירוע וההליך על חיי הנאשם. ההגנה ביקשה להימנע מהפעלת המאסר המותנה לטובת הארכתו, ולחלופין להורות שרובו ירוצה בחופף לעונש שיוטל בגין הליך זה. התבקש לגזור עונש מתחשב, ולהימנע מפסיקת פיצוי למתלונן משהוא רשאי לתבוע אזרחית.

9. הנאשם נשא דברים בהם מסר שהוא מתחרט ושחלקו באירוע גדול. הוא סיפר כי הגיע ממקום שבו נדרש להגן על עצמו וגדל בפנימיות, ותיאר את מעורבותו בפלילים וקשיים שחווה לאורך חייו. עוד טען שלאחר מאסר ממושך שריצה השתנתה תפיסת עולמו, מהלך שהתחזק נוכח פטירת אימו ואמונה דתית, וכי לאחר שחרורו הקפיד שלא להסתבך וביקש לשקם את חייו, אך האירוע מושא האישום "התגלגל כמו שהתגלגל". הנאשם לא התכחש להודאתו ומסר כי הגיב בצורה "הכי גרועה שיכולה להיות", ובד-בבד טען שלאורך האירוע "לא הייתה לי את המחשבה הזו בכלל" וכי אינו יודע כיצד הגיע לסיטואציה של ביצוע העבירות. הוא הוסיף שעקב ההליך אחיותיו ניתקו עמו קשר, והציג רצון בקבלת כלים טיפוליים שיאפשרו לו להתמודד עם מצבי דחק ולהימנע מאלימות.

10. הנאשם חטא בעבירות חמורות, עת תקף באלימות את המתלונן וניסה לשדוד את כספו. דובר במהלך אלים ומרתיע, בשעת בוקר מוקדמת וכלפי מתלונן מבוהל שמצא עצמו קרוב, על לא עוול בכפו. הנאשם חבט בראשו באמצעות בקבוק בירה, הוסיף והיכה אותו באגרופים למרות תחנוניו, ומנע ממנו להזעיק את המשטרה באמצעות חטיפת הטלפון הנייד שלו.

11. עצמת התקיפה מומחשת בתוצאותיה, שכללו חבלות מורכבות למתלונן, לרבות שבר בארובת העין. לצד הנזקים הפיזיים, חווה המתלונן רגעי אימה ופחד שחותמם ניכר עליו אף בחלוף זמן, עת העיד בבית המשפט. הדבר מצא ביטוי גם בהצהרת הנפגע.

עוד יש לשקול כי המעשים הופסקו רק עם הגעת ניידת משטרה למקום.

12. מעשים אלה פגעו בערכים המוגנים בידי העבירות בביצוען הורשע הנאשם. עיקרם בהגנה על הקניין ומניעת נטילתו בכוח הזרוע ובאיומים, ובשמירה על שלמות הגוף, על ביטחון הציבור, ועל תחושת הביטחון האישי.

13. לצד הנזק שנגרם בפועל, יש לשקול את הפוטנציאל הגלום במעשים מעין אלה, להתדרדרות שתוביל להסלמת האלימות ולגרימתם של נזקים פיזיים קשים עוד יותר. כך בפרט בהינתן האקטים של חבטות בראש ובאגרופים והשימוש בבקבוק. בנוסף, עבירת הניסיון יצרה פוטנציאל להשלמת השוד בדרך של נטילת כספו של המתלונן.

14. מנגד יש לשקול, לקולה, כי לא נראה שהמעשה תוכנן מראש בידי הנאשם. עוד לא נעשה שימוש בכלי נשק, ובפועל לא נגרם נזק לקניינו של המתלונן, שלא מסר לנאשם את כספו. אשקול גם כי הנאשם השיב למתלונן את הטלפון הנייד שקודם לכן חטף מידי, הגם שעשה זאת לאחר שהמשטרה הגיעה למקום. אציון, כי עבירת ניסיון השוד בביצועה הורשע הנאשם אינה בהקשרו של הטלפון הנייד.

כמובא לעיל, בהליך זה גובש נוסח מתוקן של כתב האישום לאחר שנשמעו חלק מן הראיות. במצב דברים זה, יש קושי לקבל טענות נוספות של ההגנה אשר נשאו אופי עובדתי שלא נזכר בעובדות כתב האישום המתוקן - כטענות לתרומה הדדית של הנאשם והמתלונן לקרות האירוע או להסלמתו באשמת המתלונן. עם זאת, כמובא לעיל ומשהדבר אינו סותר את עובדות כתב האישום המתוקן, אני מקבל כי העבירות לא תוכננו מראש והתגבשו תוך-כדי ההתרחשות.

15. הגם שסביר כי הנאשם צרך אלכוהול טרם המעשה, כעולה בין היתר מאחיזתו בבקבוק הבירה, הרי שלא ניתן לקבל את ניסיון ההגנה להציג זאת כנימוק לקולה. בכלל זה לא בוסס כי הנאשם, בהשפעת האלכוהול, התקשה לשלוט במעשיו או להימנע מביצועם. מעשי שוד ואלימות מבוצעים לא אחת בהשפעת צריכתו של אלכוהול, ומקום בו מדובר בצריכה יזומה ונשלטת אין בכך לגרוע מאחריות המבצע, ואפשר שהדבר אף מגבירה (למשל ע"פ 6331/11 אשתי נ' מדינת ישראל פסקה 10 (7.3.13), ע"פ 6656/98 חביבולין נ' מדינת ישראל (6.1.20), ע"פ 8465/14 כרכי ואח' נ' מדינת ישראל פסקה 13 (24.8.15)).

לצד זאת, היות שטענת ההגנה בנושא לא נסתרה או הוכחשה בידי המאשימה, אתחשב בכך שהעבירות בוצעו בשעה רגישה עבור הנאשם, בסמוך לאחר שנודע לו כי קרוב משפחתו נרצח במתקפת הטרור.

16. בחינת הענישה הנוהגת מעלה, תחילה, אפיון של מעשי שוד או ניסיון לבצעם בצורה "ספונטנית" במקום ציבורי, כעבירות מאיימות ופוגעניות במיוחד. כך למשל:

"עבירות של שוד על דרך תקיפה ברחוב פוגעות לא רק בקורבן, אלא בתחושת הביטחון האזרחית הכללית. אחת הציפיות הראשונות של אנשים היוצאים מביתם לרחובות העיר היא היכולת להתנהל בביטחון וללא אימה, ולא כל שכן בסביבה היומיומית והמוכרת" (ע"פ 6862/13 חג'אזי נ' מדינת ישראל (7.7.14)).
על רקע זה, עוצבה מדיניות ענישה קפדנית למעשים מעין אלה, אשר מתמקדת בעונשי מאסר כמענה הולם לחומרת המעשים ולפגיעתם הרעה:

"על חומרתה הרבה של עבירת השוד עמד בית משפט זה לא פעם, והוא הדין גם בניסיון לביצוע שוד אשר סוכל. עבירות אלו מאיימות על הסדר החברתי התקין ועל שלום הציבור ובטחונו, ולכן ראוי להטיל בגינן עונשי מאסר ממושכים, המבטאים את סלידת החברה ממבצעי העבירות, ונותנים ביטוי הולם לעקרונות הגמול וההרתעה... ככלל, מדיניות הענישה בעבירות אלו מגמתה החמרה בעונש, ומדיניות זו באה לידי ביטוי בהטלת עונשי מאסר בפועל לתקופה משמעותית" (ע"פ 4949/15 מקדסי נ' מדינת ישראל (17.3.2016)).

17. יישומה של מדיניות זו במקרים דומים מציג מנעד, נוכח שוני בנסיבותיהם של המקרים ושל המבצעים. עם זאת, ניכרת התמקדות בתקופות לא קצרות של מאסר, כמענה הולם לחומרת המעשים. אציג דוגמאות:
בע"פ 2800/11 מועמר נ' מדינת ישראל (18.12.11) נדון צעיר ללא הרשעות קודמות, שהודה והורשע בכך שנכנס לישראל שלא כדין וביצע ניסיון שוד בנסיבות מחמירות. הוא הבחין במתלוננת ליד בניין מגוריה והחליט לשדוד ממנה את כספה, ולשם כך שם את ידו על פיה והפילה לקרקע, אחז בה בחוזקה והחל חונק אותה, עד שאחרים חילצו מידי. בהדגישו את האלימות שהופעלה כלפי המתלוננת, דחה בית המשפט העליון ערעור על עונש של 36 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי ופיצוי בסך 7,500 ₪.

המערער בע"פ 6001/13 קסה נ' מדינת ישראל (29.1.14) הורשע לפי הודאתו בעבירה של ניסיון שוד בנסיבות מחמירות. הוא הגיע לחנות נוחות בתחנת דלק כשהוא שתוי ומחזיק על גופו סכין מתקפלת, ביקש לרכוש בירה וסורב פעמיים. בהמשך שלף את הסכין, הניפה כלפי המוכר ודרש כסף בצעקות וקללות. המוכר לא הצליח לפתוח את הקופה והמערער תפס בידו ועיקם את אצבעותיו. בהמשך זרק על המוכר מוצרים שפגעו בראשו ובגופו, ונמלט. דובר ב"בגיר צעיר" בעל נסיבות אישיות מורכבות ועבר פלילי "שאינו מכביד". נגזרו עליו 33 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי ופיצוי בסך 10,000 ₪. ערעורו לבית המשפט העליון נדחה, למעט קביעה שעסקה בעיתוי תשלום הפיצוי.
אף המערער בע"פ 1286/13 אבו ג'ומעה נ' מדינת ישראל (20.1.14) הורשע בעבירה של ניסיון שוד בנסיבות מחמירות. הוא הודה בכך שעקב אחר שתי נשים וניסה לקחת תיק של אחת מהן. לאחר שמיעת ראיות נקבע גם שאיים עליהן במברג. נגזרו עליו שלוש שנות מאסר, מאסר על תנאי ופיצוי. ערעור על מידת העונש נדחה, הגם שנקבע שהעונש "איננו קל".

בע"פ 6453/14 קלימנקו נ' מדינת ישראל (28.1.15) אותו הציגה המאשימה, נדון מי שדחף אישה, תלש שרשרת מצווארה והפיל את תיקה והטלפון שלה, והכה אותה דקות ארוכות תוך גרימת חבלות. לאחר ניהול הוכחות, הורשע הוא בניסיון שוד (שלא בנסיבות מחמירות) ובתקיפה הגורמת חבלה ממשית, ונדון ל-30 חודשי מאסר, מאסר על תנאי ופיצוי. דובר בבעל עבר פלילי, שסבל ממצב נפשי לקוי. בית המשפט העליון דחה את הערעור, ובכלל זה אישר את מתחם העונש שנקבע (בין שנתיים לחמש שנים במאסר). ראו בנוסף ת"פ (חי') 35359-02-15 מדינת ישראל נ' גטצ'נקו (6.9.15) שאף אותו הציגה המאשימה.

קיימים גם מקרים בהם נגזרו תקופות קצרות יותר. למשל, בת"פ (חי') 41786-01-16 מדינת ישראל נ' נגוסה (19.7.16) נדונו מספר מעורבים, אחד מהם בעל עבר פלילי, שהורשעו לפי הודאתם בעבירה של ניסיון שוד (יצוין: ללא נסיבות מחמירות). הם הגיעו לתחנת דלק בפנים מכוסות, מצוידים במקלות, דרשו מאחד המתלוננים כסף והיכו אותו במקלות, ובהמשך פנו למתלונן אחר כדי לשדוד אותו. כשנמלטו, נטל אחד מהם מגבים לרכב, ועל כן הורשע גם בגניבה. על כל אחד מהנאשמים הוטל עונש של 18 חודשי מאסר בפועל, לצד מאסרים על תנאי.

בע"פ 7655/12 פייסל נ' מדינת ישראל (4.4.13) אותו הציגה ההגנה, נדון מי שיחד עם אחרים ועל רקע ויכוח עם המתלונן במקום בילוי, תקף את המתלונן, אחד האחרים ריססו וגרם לכאבים בעיניו, והשלושה נטלו ממנו טלפון וכסף. בית המשפט המחוזי גזר עליו 30 חודשי מאסר ופיצוי. בית המשפט העליון קבע שמתחם העונש הראוי לשוד "ספונטני" שלא גרם לנפגע נזקים חמורים נע בין 6-24 חודשי מאסר, ובהינתן גיל צעיר, הודאה והעדר עבר פלילי, העמיד את העונש על 20 חודשי מאסר.

בע"פ 7459/12 שיבר נ' מדינת ישראל (20.6.13) שהציגה ההגנה נדון מי שביצע שוד של חנות בתחנת דלק כשהוא מזוין בסכין, וגנב כ-900 ₪ וקופסאות סיגריות. הוא הורשע לפי הודאתו, נעדר עבר פלילי וחווה נסיבות חיים קשות. בית המשפט המחוזי גזר עליו 30 חודשי מאסר, מאסר על תנאי ופיצוי. בשל הליך שיקום חיובי וכדי לעודד את הנאשם להמשיך בו, הפחית בית המשפט העליון מן העונש ל-24 חודשי מאסר. ראו גם ע"פ 4125/14 חרב נ' מדינת ישראל (6.1.15) שהציגה ההגנה.

18. לצד נתונים אלה יש לזכור, כי הנאשם נותן את הדין לא רק בגין עבירת הניסיון אלא גם בגין החבלות המשמעותיות להן גרם והעבירות בהן הורשע בהקשר זה.

19. במכלול השיקולים אני קובע כי מתחם העונש לעבירות בביצוע הורשע הנאשם, בנסיבות ביצוען, כולל מאסר לתקופה שבין 12 ו-48 חודשים. זאת לצד מאסר מותנה שמטרתו לצמצם את הסיכון להישנות מעורבות בפלילים, ופיצוי למתלונן נוכח הפגיעה בו. הגם שלעבירה הקשר ממוני, בהינתן משך המאסר שהנאשם ירצה ומצבו הכלכלי הנגזר בין היתר מהעדרה של סביבה משפחתית תומכת, לא מצאתי לשלב קנס במתחם העונש ההולם. קביעת העונש בתוך המתחם

20. לזכות הנאשם תישקל הודייתו, שיעלה את ההליך וחסכה מזמנם של הצדדים, העדים ובית המשפט. ההודאה לא הגיעה אלא לאחר שמיעת מספר עדים ובהם המתלונן ועד ראיה, ויש בכך לגרוע נתח ממשקלו של אלמנט זה לקולה. עם זאת, אין בכך לאיין את המשקל לקולה שכן שמיעת ההוכחות תרמה במידת מה לצמצום המחלוקות ולגיבוש הנוסח המוסכם של כתב האישום. בכלל זה, אני מקבל את טענת ההגנה כי נוסח כתב האישום המתוקן מגלם שינויים שחלקם מהותיים, ובראשם ההחלטה שלא לייחס לנאשם עבירת שוד בגין נטילת הטלפון הנייד, ולהסתפק בניסיון שוד המתייחס לדרישת הכסף.

21. להודיה היבט נוסף שעניינו בנטילת אחריות על המעשים ותוצאותיהם, והבעת חרטה. במישור זה, יש לשקול את העמדה המצמצמת שהציג הנאשם בפני שירות המבחן. דבריו אלה לא מאפשרים לקבוע שקיימת אצל הנאשם הפנמה והבעת חרטה שהן מלאות. עם זאת, בסופו של יום הנאשם דבק בהודאתו באולם בית המשפט, והוסיף ונשא דברים אשר, הגם שנשא אופי מעורב-משהו, אפשרו להתרשם כי הנאשם מצר על ביצוע העבירות, וזאת גם בשים לב למחירים שהדבר גבה ויגבה ממנו. משכך, מצאתי לייחס משקל ממשי לקולה בקביעת העונש גם להיבטי החרטה ונטילת האחריות.
22. לצד אלה, יישקלו לזכות הנאשם הפגיעה בו כתוצאה מן העונש שיידרש לרצות, תקופת המעצר הממושכת שריצה עד כה ואמירות בדבר נתק שנוצר בינו לבין אחיותיו עקב העבירות מושא הליך זה. עוד לזכות הנאשם יישקלו נסיבות חייו המורכבות העולות מתסקיר שירות המבחן, בדגש על ההיבטים האישיים והמשפחתיים, והדברים שמסר לשירות המבחן וכן בבית המשפט אודות רצונו בשינוי אורחות חייו, וברכישת כלים טיפוליים שיאפשרו לו להתמודד עם הנטייה האלימה ולהימנע ממצבי סיכון. עם זאת, בקביעת משקלם של אלה אין להתעלם מן האמור בתסקיר שירות המבחן אשר, על רקע היכרותו עם הנאשם, לא התרשם שמדובר בביטוי של מצד הנאשם של רצון בשינוי.
23. מנגד, לחובת הנאשם עומד עברו הפלילי, שנסקר לעיל ומציג עשייה קודמת חוזרת ונשנית מתחומי האלימות, הרכוש, ההונאה והסמים. על הנאשם נגזרו מספר תקופות מאסר והוא ריצה תקופה לא מבוטלת מאחורי סורג ובריח. הרשעתו הקודמת של הנאשם (בת"פ (ת"א) 50629-01-16 שגזר הדין בו הוצג לעיוני) עסקה בתקיפה אלימה ביותר של אחר במועדון, ללא סיבה נראית לעין, באקטים כגון בעיטות בראש והטחת כיסא בפנים תוך גרימת דימום מוחי ושברים בעצמות הפנים. הנאשם נדון באותו הליך לארבע שנות מאסר, פיצוי וענישה נלווית. למרות זאת, לאחר שהשתחרר מבית הסוהר ובחלוף פחות משנה, חזר וכשל בעבירות חמורות מושא הליך זה. עבירות, שאף בהן רכיב של אלימות מופרזת ומיותרת. הוא עשה זאת למרות עונש של מאסר מותנה.
- בכל אלה יש להציג נטייה לעבריינות אלימה, אשר מסכנת את הציבור. זו הומחשה גם בתסקיר שירות המבחן, שעמד על דפוסי אלימות מושרשים ועל מאפייני אישיות שעלולים להביא דפוסים אלה לידי מימוש גם בעתיד. כאמור, שירות המבחן העריך שקיים סיכון גבוה לכך.
- הדבר מדגיש את שיקולי המניעה וההרתעה האישית בגזירת הדין, וזאת הן בהיבט העונש המוחשי והן בהיבט הענישה המותנית.
24. בנוסף, יישקלו היבטי ההרתעה הכללית, שעיקרם בשאיפה לעצב תמריץ שלילי למי אשר שוקלים או ישקלו לחטוא במעשים דומים, וכך למנוע ביצוען של עבירות אלימות כלפי קרובות מזדמנים, דוגמת המתלונן בהליך זה.
25. עניינו של המתלונן ימצא ביטוי גם בפיצוי שייפסק, ואשר יבקש לבטא לא רק את הפגיעה הפיזית שספג אלא גם את רגעי האימה שחוה והחותם שהדבר הותיר עליו. בהתאם להלכה הפסוקה, קשייו הכלכליים של הנאשם, עליהם נמסר בין היתר בתסקיר שירות המבחן, אינם עילה למיתון סכום הפיצוי, אך תקופת המאסר שירצה תישקל בקביעת עיתוי התשלום.
26. את עתירת ההגנה להימנע מהפעלת העונש המותנה ולהורות על הארכתו, לא אוכל לקבל. ראשית, האפשרות לעשות כן מותנית בהימנעות מהטלתו של עונש מאסר בגין העבירות הנוכחיות (סעיף 56(א) לחוק העונשין). מהטעמים שהובאו לעיל, לא ניתן לגזור לנאשם עונש שלא כולל מאסר בגין העבירות מושא הליך זה. שנית ועיקר, אין בנמצא נימוקים לסטייה מהכלל לפיו עונש מותנה יופעל, וזאת בין היתר בהעדרו של הליך שיקומי וההתרשמות בדבר הסיכון להישנות עבירות.

27. מכלול השיקולים מחייב את קביעתו של עונש מאסר משמעותי, לצד ענישה מותנית ופיצוי הולם. מנגד, יש לתת ביטוי גם לשיקולים לקולה כפי שפורטו לעיל, להותיר לנאשם פתח של תקווה לשיקום, ולשמור על מידתיות העונש הכולל. מצאתי לעשות זאת, בין היתר, בהוראה על ריצוי חלק ניכר מן המאסר המותנה באופן חופף למאסר שייגזר בגין העבירות מושא הליך זה.
28. במכלול השיקולים, נגזרים לנאשם העונשים הבאים:
- א. 26 חודשי מאסר בגין העבירות מושא הליך זה.
- בנוסף, יופעל עונש מותנה שנגזר על הנאשם בת"פ (ת"א) 50629-01-16, כך שעל הנאשם לרצות שנתיים במאסר. מהטעמים שצוינו לעיל, 8 חודשים מתוך העונש המותנה שהופעל ירצו במצטבר לעונש שנגזר בגין העבירות מושא הליך זה. יתרת העונש המותנה שהופעל תרוצה בחופף.
- סך הכל, על הנאשם לרצות 34 חודשי מאסר, שיימנו מיום מעצרו בהליך זה.
- ב. 24 חודשי מאסר, אותם ירצה הנאשם אם ישוב ויעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר עבירת אלימות מסוג פשע, או עבירה המנויה בסימן ג' לפרק י"א לחוק העונשין.
- ג. 6 חודשי מאסר, אותם ירצה הנאשם אם ישוב ויעבור בתוך שלוש שנים מיום שחרורו ממאסר עבירת אלימות מסוג עוון.
- ד. פיצוי בסך 5,000 ₪ למתלונן, שישולם עד ליום 1.9.25. לצורך גביית הפיצוי, על המאשימה להעביר למזכירות בתוך 10 ימים את פרטיו המלאים של המתלונן.
- שירות בתי הסוהר מתבקש לבחון את האפשרות לשלב את הנאשם בטיפול למניעת אלימות, במהלך מאסרו. זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 ימים.
- ניתן היום, ט"ו אלול תשפ"ד, 18 ספטמבר 2024, במעמד הצדדים.